

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O avstro-ogerski izravnavi.

Avstro-ogerska izravnavna ima se tekom prihodnjih let obnoviti, in razprave, ki se bodo vršile za njo mej nami in Ogri, obujale bodo tesno čut, da je naša država razdvojena in da je treba vselej mnogo besedovanja, kadar se gleda, da se popolnem ne pretrga tanka nit, na kateri visi avstro-ogersko jedinstvo. Po vojni z leta 1866. je osnovni zakon državni razdelil cesarstvo v dve samisvoji polovici, kateri vkupe drži jedino le personalne unije vez. Vnanje razmere, vojska in finance — to je njima le tako dolgo skupno, dokler imata voljo oba državna kontrahenta, in pride naj katerikrat do resnega antagonizma mej njima vladama, potem se more o avstro-ogerski državi govoriti le v tem zmišlu, kakor se govori, da ostanemo v Evropi, o Švediji in Norvegiji.

To naše stališče ni ravno prijetno, a stanovito ga z veseljem poudarja ogersko prebivalstvo, poudarja ga tudi iskreni prijatelj sedanjega ogerskega ministerskega predsednika, dr. Falk v adresi večne v državnem zboru ogerskem, katera je njegovo delo. Ta adresa naše državno-pravne izravnavne ne smatra potrebne, tako potrebne, da bi brez nje država naša šla na dvoje, nego ona govori o njej, kakor se govori o vsakdanji pogodbi mej dvema državama. Iz teh ogerskih nazorov pa puhti velikanska samozavest in zavoljo nje bodo imele velike težave razprave o izravnavi, katere napoveduje prestolni govor našega cesarja pri otvorjenji ogerskega državnega zbora s 29. dne septembra meseca.

Ker si je Ogerska zadnja leta nekoliko pomogla, zato so Madjari od same sreče postali vrtoglavi in ta vrtoglavost je kriva, da hočejo poskočiti s ceno, za katero hočejo dognati z nami novo izravnavo. To nam obetajo v svoji adresi, še bolj pa v spisih, ki se tijejo te stvari. Donesek Transilvanije, ki sedaj znaša kakor znano 30 %, ta se mora predrugačiti Ogrom v korist; avstro-ogerska banka, ki jamči jedinstvo v denarji, naj se razdruži v dva enakopravna oddelka, skupno železničarstvo naj gre vsak sebi. Le če Avstrija dovoli, da se stari njen sistem državni razbije, da se pretrgajo najimennitnejše gospodarske vezi, potem še le bodo go-

spodje v Pešti pripravljeni, da z Avstrijo ponovijo izravnavo. Ako pa na Dunaji ne bodo do komolca hvalili magjarsko to milost, potem nam pokažejo zobe v podobi carinske ograje, potem zapro nam svoje meje.

No, tudi tu se ne bode tako vroče jedlo, kakor se kuha. Madjarski šovinizem nekoliko odjenja, kadar je reprezentovan v posamični osebi, kadar se ne more naslanjati na zbrani parlament. Morebiti utegne kateri Arpadovec pomisliti, da se Avstrija njihovega carinskega pretenja nema čisto nič bati. Kvaro bode carinska ograja delala samo madjarskemu žepu. Nam je lahko vprašati, odkodi bodo naši prijazni sosede dobivali obrtnostne stvari, katere so jim potrebne, če hočejo še naprej biti Evropci, — odkodi, če jim jih Avstrija ne uvaža. Doma jih gotovo ne dobe, tudi jih ne dobijo z Ruskega, Rumunskega ali Srbskega, ampak iskati si jih bodo morali pri nas. In če tako hoté iz svojega plačevati carino in podražiti si uvaževano blago, slobodno jim to veselje! Hujše bode, če jim mi podražimo žito, predno dojde k nam čez mejo; potem bomo mi dobivali cenejše žito, odprle se nam bodo ameriške žitnice, tiste žitnice, ki baš sedaj toliko preglavice delajo ogrskim žitnim magnatom. Da si pustimo mi na naše blago nakladati carino, predno preide ogersko mejo, da pa mi ne bi smeli carine zahtevati za ogersko žito, če jo le moremo — tega pač Madjari sami ne bi verjeli! Madjarski šovinisti morajo pred vsem pomisliti, da si pri nas vsak razumnik nazaj želi status pred 1. 1848, ko so mej nami in Madjari bile še mitnice in marsikaj drugače, nego je sedaj. Izravnavna mora se vršiti na podlagi načela: „Do ut des!“ ker mi nikakor ne umejemo, da bi bili baš Madjari, kljubu svojem izrednemu domoljubju, kljubu svoji energiji in politični doslednosti „izvoljeni narod kat eksohen“, ki živi in se razvija na stroške drugih narodnostij. Dogma ogerske državnice razumnosti bode torej o pravem času morala odjenjati nekoliko svojih resnic in to nič manj, akoravno je zapisana in spravljena v arhivu, kamor je šla dvojno nesrečna adresa ogerske državno-zborske večine. Q.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. novembra.

Jutri ima budgetni odsek avstrijske delegacije sejo. V četrtek bode najbrž grof Kalnoky razkladal vnanje zadeve in najbrž tudi pojasnil razmere v Bosni in Hercegovini, ker je letos tudi bil obiskal ti deželi. Delegacijski odseki imajo še precej dolgo dosti dela, in plenarne seje delegacij se bodo jedva začele pred 12. novembrom.

Česki deželni namestnik je konci prošlega tedna prišel na Dunaj in poročal o minulem zasedanju deželnega zbora, dobil potrebne instrukcije za bodoče volitve v državni zbor, ki se bode razpustil brž po Velikej noči. Že sedaj je gotovo, da državni zbor v svojem zadnjem zasedanju ne bo mogel rešiti obilega gradiva, ki ga čaka. Sešel se bode še le v decembru. Skušnje pa uče, da čas pred Božičem za parlamentarno delo ni pripraven, še le po Božiči začne se redno delovanje. Ker se o Veliki noči razpusti, ostane mu samo 3 mesece za pravo delovanje. Jasno je tedaj, da bode mnogo že sedaj nakupičnega dela počakalo drugega državnega zbora in zato bodo prihodnje državnozbornske volitve posebno važne.

Nam Slovencem se rado očita, da nesmo zmerni kakor Čehi. Vladni listi nam poslednje radi stavijo za vzgled. Našim bralcem, mislimo, da je dovolj znano, da so Čehi dosegli od sedanje vlade neizmerno več nego mi. Zato pa pri vsej svoji zmernosti ne mislijo držati rok križem, temveč zahtevajo, ko se začne državni zbor, da se pomnoži število profesorjev na česki medicinski fakulteti v Pragi, in da se slednja bolje preskrbi z učnimi pripomočki, da bode mogla tekmovali z nemškimi medicinskimi fakultetami. Ali bi ne bilo umestno, da bi naši državni poslanci posnemali tako česko zmernost in se bolj potegnili za slovenske srednje šole. Čas bi že bil, zlasti je nujna potreba, da bodo učiteljska popolnem slovenska.

Liberalni listi se še vedno jezé, da je ministerstvo dovolilo otvoriti drugi razred česke šole na Dunaji, da si je bil spodnjeavstrijski deželni šolski svet prepovedal. Pri tem skušajo dokazati, da je česka šola nepotrebna, da celo škodljiva v nemškem mestu. Posebno kažejo na to, da učenci česke šole ne bodo mogli prestopiti v nikako drugo šolo na Spodnjem Avstrijskem. To je pa samo zavijanje, kajti v česki šoli se poučuje tudi nemščina, tedaj bodo otroci si je toliko prisvojili, da bodo shajali na kakej drugej šoli, ko bi jih okoliščine silile prestopiti. Čudno je pa pri tem, da se ti listi sklicujejo na to, da bi ti otroci potem ne mogli sha-

LISTEK.

Gianettino l' Inglese.

(Nemški spisal Fran pl. Gaudy, poslovenil L. P.)

(Dalje.)

Najgrozovitejša roparska četa bila je ona Gianettina l' Inglesa. Ime tega roparja razširjevalo je strah notri do Kvirinala, njegova četa se je mogla meriti z najpredrznnejšimi v napoleonski šoli izučeni žandarji, ter je bila v stanju zadrževati izlete potnikov in slikarjev po cele tedne; ali saj tako dolgo, da je odšla v nesprotno stran.

Njegovo bivališče bilo je v najdivjejši gorske soteski mej Riofreddom in Carzoliem, prav na meji papeževih in napolitanskih dežel. Ljudstvo se je rotilo s tisoč prisegami, da je Gianettino čarovnik, da ob jednom zamore biti na dveh krajih, ter se lahko naredi nevidnega, in vsaki čas ve do zadnjega bajoka, koliko ima plačati najemnik. Večina se je imela za srečno, če je mogla kupiti varstvo strašnega roparja za kako določeno svoto na leto, in prizadevala se je preskrbeti z živžem njega in njegove tovarišče. Bil je kralj Sabinskih in Marserskih gor.

Surove pripovedke kmetov so kmalu našle poslušno uho v klepetavem in praznovrnem Rimu, in širile so se v najčudnejših pretiranjih od ust do ust. Gianettino bil je nek mlad mož, k večjemu kakih dvajsetih let, lep kakor Apolon, hraber kakor Cesar, zvit kakor general Miollis, dovolj predrzen gledati smrti v obraz, in metajoč proč po cele pesti pijastrov. Njegovo ime razlagale so te govorice s tem, da je on nek angleški princ plemenite krvi, kateri si je za zabavo izbral svobodno in nestanovitno življenje roparskega glavarja. Spominjali so se znanega Alfonza Piccolomini, vojvoda Monte-Marianskega, ki je konci šestnajstega desetletja tudi postal roparski glavar, in celih deset let opravljal ta posel — zato so se nazadnje tudi te govorice zdele verjetne. V Rimu ni nič preneumnega, da ne bi se verjelo.

V onem letu prišla je nekega lepega juljskega jutra iz alberga Fenice v Vicovaru postarna, črna oblečena ženska. Ne zmenivši se za opomine svoje gospodariče, da pota neso varna, ukazala je nekemu postarjenu zamorcu, že z obledelo kožo in sivimi volnatimi lasmi, posaditi jo v žensko sedlo na svojo mulo, in popraševala je po kakem kažipotu v Riofreddo. Dolgo se ni ponudil noben Vicovarec za to slabo pot, dasi je ponujala visoko plačilo; nazadnje se je

vendar oglašil nek kodrast, zvit deček kakih petnajstih let, pripeljal je svojega oslička, zavijtel se po strani na neosedlano, z jedno samo vrvjo obrzdano žival, in dirjal je pred damo, pri čemer je na vse grlo, ne baš preveč prijazno pel svojo rittornelle.

Tiho in vsa zamišljena jezdila je dama za njim. Bila je visoke rasti in suha. Njenega obraza ni mogel videti Comino s svojimi črnimi risovimi očmi, kajti zakrival ga je gost pajčolan.

Ko so prišli do samostana san Cosimato, rekel je fant: „Kaj, signora, ko bi zdaj le malo počili pri očetih franciskanih, he? Mali zajutrak — jeden rifresco. Potem ne bo na dolgo in široko nobene hiše, skale tu okrog neso presciutto in reka Spiaggia ni orvieto. Lep samostan, san Cosimato! Ljubezni očetje — lepa cerkev — čudovita podoba matere božje.“

Dama je odkimala z glavo in dala je kažipotu znamenje iti dalje.

„Vrag vedi,“ mrmral je Comino, „kaj išče ta ženska v naših gorah! — „Signora“ nadaljeval je, „poglejte malerične, z vedno zelenimi hrasti obraščene skale, pred vsem pa čudovito lepe aloe, ki rastó tam po soteski.“

Tujka je za jedno trenutje privzdignila paj-

jati na drugih šolah zaradi pomanjkanja nemškega jezika, pa ne pomislijo, da česki otroci, ki ustopijo v prvi razred nemške šole, še manj znajo nemščine, kako pa naj ti potem v nemški šoli napredujejo. Pa saj tu gre samo za to, kako bi se mogla Slovonom ovirati ustavno zagotovljena pravica in njih narodnostni razvoj.

Odsek za pretresovanje reforme **ogerske** gospodske zbornice začel je svoje delo. Da bode vsprejel vladno predlogo, o tem ni nobene dvojbe, ravno tako tudi ni dvojiti, da bode vladna predloga vsprejeta v zbornici poslancev. Drugače pa utegne biti v gos. odskeji zbornici, tam bi jo utegnili v marsičem premeniti. Katoliškim škofom namreč ne ugaja, da bi titularni škofje ne bili več člani zbornice in da židi dobe v njej svojega zastopnika. Raznim plemenitnikom se pa dozdeva cenzus za gospodsko zbornico previsok in ga hočejo znižati s 3000 na 2000 gld.

Vnanje države.

„Pol. Corr.“ se piše iz Sofie, da se program na podlogi katerega so se združili **bolgarski** konservativci in Cankova privrženci, izreka za točno izpolnitev Berolnske pogodbe. Dvomi se pa, da bi bilo konservativcev in Cankovcev dovolj, da bi vrgli ministerstvo.

Vtorek se je **francoskemu** senatu predložilo poročilo odseka o novem volinim zakonu za senat. Vsprejela se je nujnost te predloge, ker mora do 22. že postati zakon, da se bodo mogle volitve 4. januarja izvršiti že po novem zakonu. Razgovor o tem se začne jutri. Odsek se je izrekel za vladno predlogo.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 1. novembra. [Izv. dop.] (Šolske sestre de Notre Dame) Goriškega oddelka bodo v bližnje Kandiji zidale poslopje za dekliške šole s posebnim oddelkom za gluho-neme deklice. Red se je obrnil do deželne odbora z vprašanjem, neso li kake deželne ustanove za gluho-neme, ker je pripravljen take nesrečne otroke prevzeti v oskrbovanje in izrejo. Mej šolskimi sestrami je več taci, ki so izpitane za pouk gluho-nemih in praktično izurjene v Goriškem zavodu. Učni jezik bode se ve da slovenski na dekliški šoli, kakor na oddelku za gluho-neme deklice. Ker je na Kranjskem kacic 30 do 40 gluho-nemih deklic, za katerih odgojo dozdej nikdo ni skrbel, bi pač bilo želeli, da se redu omogoči napraviti omenjeni oddelk. Kolikor nam je znano, zapustil je pokojni župnik Holzapfel vse svojo premoženje, pravijo, da kacic 160.000 gld. v ta namen, da se ustanovi zavod za gluho-neme. Holzapfel je že precej let mrtev, o ustanovi pa še ničesar ni slišati. V poslednjem deželnem zboru vprašal je, če se ne motimo, g. dr. Vošnjak, kaj da je s to ustanovo in zakaj jo vlada ne izroči deželnemu odboru, kateri tudi vse druge ustanove oskrbuje. Vsekako bi se moralo ponuditi redu kako podporo, da napravi toli potrebni oddelk za gluho-neme, vsaj tako dolgo, dokler ne dobimo lastnega deželne zavoda.

Iz Mozirja 1. novembra. [Izv. dop.] (Dolce far niente). Leto se nagiblje h koncu in našim narodnim društvam se bliža sezona „živega srebra“. Vse vre in se giblje, povsod se pripravljajo načrti za zimske zabave, in najsikromnejša bralna društva na kmetih se trudijo že sedaj, prirediti svojim društvnikom ure pravega narodnega veselja. Samo v

našem „zlatem“ Mozirji (pa ni vselej „zlato“, naše Mozirje, še prav blatno je včasih, posebno kedar dežuje) ugneznila se je sezona „ribje krvi“, naša narodna društva, katerih imamo tukaj kar troje, prav mirno dremlejo, kakor ko bi hotela prespati pusti zimski čas. A kaj hočemo! Sokol je vzletel mnogokrat to leto; trdi se celo, da je imel več izletov, kakor telovadnih vaj, in istina je, da je prejel svoj krvni krst v zavrtnem napadu častne straže Šoštanjkega „Hadži Loje“. Ker smo ravno pri Šoštanjskem „Hadži Loji“, se ne moremo vzdržati, da bi o tem čudnem striji ne izpregovorili par besed. Ko bi namreč dobro ne vedeli, da je mož prav na Kranjskem doma, utegnili bi gotovo soditi, da se je porodil od plavooke in rumenolase Germanke mej tevtoskimi hrastovimi gozdi, tam kje na „rudečej zemlji“. Kakor so se namreč stari Germani odlikovali po svoji čudnej opravi, tako se tudi ta Šoštanjki pseudo-German oveša z znaki hrastave kulture, tevtoskega mišljenja. Narodne barve nemške nosi on, nosijo njegovi pomagači, njegova slavnoznana Maglajška garda, da celo njegov konj nosi včasih nemške narodne barve —, da bi vsaj nikdo niti trenutek ne dvomil o trdnem mišljenji slavnega tega junaka. Čast, komur čast gre; i mi z neko posebno hudomušno zadovoljnostjo pripoznavamo tega kulturonosca izreden strateški talent; sijajno se je isti pokazal pri zavrtnem, uprav Maglajškem napadu na Sokole, sijajno pri organizovanju tiste hrabre, žganjskim duhom navdahnene čete, koja je izvršila napad sebi in svojemu poveljniku v toliko slavo. Samó žal nam je, da ta, kakor strateški genij do tolike slave došli „general“ ne najde svoje nadarjenosti primerne delokroga, kajti v Šoštanjki ga razun nekojih dvomljivih elementov nič kaj v čislh nemajo. Pač pa bi hrabri junak dobro storil, ko bi s svojo, na bosanske ustaše spominjajočo četo napotil se tja doli v Afriko, kjer misli Nemčija ustanoviti nemške kolonije. Ondu mu bode prodiranje z nemško kulturo mej zamorce svobodno, našel bode sebi čisto podobne nasprotnike in mi ne dvomimo, da bode zbog svojega vztrajnega junaštva gotovo kmafu „feldmaršal“. Vender prepustimo tega nadejnega proroka Vahterci, oziroma Vahterco njemu, kar je sicer vse jedno, in vrnimo se zopet nazaj.

Čudno je, da naša Čitalnica, koje veselice do sedaj vsaj neso na slabem glasu bile, tako trdovratno miruje! Mari ista nema zagotovljenega obzanka; mari jej manjka članov, duševne in gmotne podpore?? Nikakor! Čitalnica ima dovolj udov, dovolj gmotne podpore, manjka jej samo isto, kar se jej kot najbolj delavnemu društvenemu zavodu, koji ima jedino le prosveto in gojitev pravega rodoljubja v smenu odrekati ne more; manjka jej priznanja od nekojih sicer vseskozi vrlih tržanov. Ne moremo si kaj, da bi pri tej priliki ne obsodili obžalovanja vredno, ob enem pa tudi smešno opozicijo napram Čitalnici, koja opozicija ni niti svojim pouzročiteljem niti dobri stvari v čast. Ne samo z ustmi, dejansko je treba dokazati plemenitost svojega rodoljubja, in to gotovo ni rodoluben čin, če se pri nas na deželi, kjer je sloga toliko bolj potrebna, narodna društva trdovratno prezirajo. — Uprav to čudno obnašanje naših, moramo reči, veljavnih nekojih tr-

žanov bode najbrž krivo, da — ne samo Čitalnica, nego tudi ostali narodni društvi mirujejo, da ne kažejo pravega življenja, kakoršnega smo sicer navajeni. Niti dobri stvari, niti društvom samim ni ta prisiljeni „dolce far niente“ naših društev v korist; upamo samo, da bodo to i naši opozicijonci razvideli, ter zopet svoje moči, kakor nekdanj posvetili v povzligo narodnim našim društvom, katera bodo potem toliko bolj trdno poudarjala staro narodno čast trga Mozirskega. —

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je prostovoljni požarni brambi v Trebnjem 60 gld.

— („Sic facta tulere!“) Objavili smo že, da nam je znani Wawreczka zaradi dopisa „Od Semiča 13. avgusta — 457. Ortsgruppe des deutschen Schulvereines“ poslal popravek, da ga nismo vsprejeli in da je c. kr. mestno del. sodnija razsodila v našem zmislu. A Wawreczka apeloval je na deželno sodnijo in slednja je pri obravnavi v 31. dan m. m. razsodila, da moramo popravek vsprejeti. Obsodila nas je vrhu tega na 25 gld. globe in v stroške. Ugovarjali smo sicer, da Wawreczka v omenjenem dopisu niti imenovan ni, da nema pravice, govoriti v Kočevčev in drugih osob imenu, da se po §. 19. tiskovnega zakona ne sme navajati novih fakt itd., a vse ni nič pomagalo, deželna sodnija bila je nasprotnega mnenja in tako smo danes primorani tiskati popravek na podlagi §. 19. tisk. zakona z dne 17. grudnia 1882, kakor je Wawreczka zahteval.

— (Konfiskacija.) Zadnje (20.) številko „Škrata“ zaplenila je c. kr. deželna vlada. Kaj je uzrok tej zaplenbi, še ne vemo, kajti v „Offene Ordre“, katero je imel dotični gospod uradnik s seboj, ni nič določeno povedanega, temveč velevala se, zapečatiti ves stavek. Uradništvo Škratovo nas prosi, naznaniti, da ne bode uložilo prošnje za drugo izdajo, ker bi bilo po dosedanjih skušnjah brezuspešno, ampak da bode prihodnji številki dodalo prilogo.

— („Slovanu“) se je prošnja za drugo izdajo zopet odbila.

— (Dr. Ivan Flapp,) profesor cerkvenega prava na semenišči v Gorici imenovan je škofom Poreško-Puljskim. Dr. Flapp porodil se je v 18. dan aprila 1845 v Korminu, v mašnika posvečen bil je 19. dan septembra 1868.

— (Slovensko gledališče.) V soboto predstavljala se je Raupachova žaloigra „Mlinar in njegova hči“. Dasi je ta igra že stara in je že dužela Bog vedi koliko predstav, ima vedno še toliko privlačne sile, da še vedno polni gledališče. Pri omenjeni predstavi bila sta galerija in parter popolnem razprodana, le lože bile so, kakor običajno, precej prazne. Igralo se je prav dobro, da, kolikor se tiče g. Kocelja (Črnot) celo izvrstno. Gospica Petriška (Marija) izvela je svojo težavno ulogo jako vrlo, isto velja o g. Danilu, o gospici Zvonarjevi, ki je bila pa za županjo nekoliko premladostna in o g. Petriči (grobokopu). Kot nova moč nastopila je g. Lavoslava (Meta), ki je za prvi nastop prav hvalovredno igrala. Občinstvo bilo je s predstavo jako zadovoljno ter je glavne osebe čestokrat izzivalo.

čolan, in pogledala je romantični kraj z mrzlim pogledom; potem je zopet zakrila obraz. Cominova radovednost bila je zadovoljena in mrmral je nekaj o nekakej vecčni puttani skoz zobe, hotel je ravno naprej pognati, kar ga vpraša dama, ali pozna roparskega glavarja Gianettina l' Inglese.

„Če ga poznam, madama,“ glasil se je odgovor. „Kakor mojega brata. Pomislite, moj svak Gianbattista ima sestrčino Katarino, strije katere Bartolo ali Bortolone, kakor ga imenujemo za razloček od švedrastega Bartolina ima za botra Spina-Vivaldija, nekega roparja pri Gianettinovej četi. Vidite tedaj, da ga moram poznati.“

„Dobro, tedaj boste tudi vedeli, kje da navadno biva, da me peljete k njemu.“

Comino je debelo pogledal: „Kaj, da bi vas peljal k njemu? Drugi ljudje hvalijo Boga, da jih obvaruje Gianettina — in vi hočete.“

„Kakor sem rekla. Jaz moram govoriti z njim. Ti praviš, da ga poznaš. Kakšen je, popiši mi ga natančno.“

Kažipot je prisegel pri čudotvornih kosteh svojega patrona Kompostelskega, da je več kakor petdesetkrat moral peljati glavarju z artičokami obloženega osla od strani Fillipa Ricci, bogatega Nego-

zianta di campagna, in začel ga je opisovati, pa ga je preveč povzdigoval in pretiraval, da bi moglo to blebetanje dolgo zanimati tujkino radovednost.

„Kaka stara ljubezen, kaka obupana stara devica“ — posmeheval se je Comino sam zase. „Ne, pri nas v gorah imamo vendar lepše. Kaj se neki domišljuje ta stara mačka? — No, slišite, signora, ker se vi toliko zanimivate za roparskega princa, veste tudi že gotovo, da je oženjen.“

„Oženjen,“ zaklicala je dama hitro, s kom pa?“

„Ej, z vitko Peppino, hčerjo pokojnega na vesalih umrlega Pippo Ceccarellija, bivšega glasovitega roparskega glavarja. Ljubeznjiva, lepa ženska — ljubosumna pa kakor vrag. Le varujte se jo. Ima pa tudi že dvoje otrok — dva dečka, lepa kakor angelja.“

Potovalki so se udrle solze, in začela se je glasno jokati.

„No, pa sem jo zadel!“ zaklical je po tihem dečko s posmehljivim obrazom. Prav tako je, kakor sem mislil. Zapuščena stara devica, ki hoče uloviti Gianettina. To bo lepa igra — nikakor bi ne maral biti na njenem mestu.“

Pot je bila vedno strmejša in slabša, kraj je bil prava divjina. Le posamezne oljkine rastline so

se videle po rebrih; tem bujnejše so rastli s srobrotom oviti hrasti, tem gostejše so se stikala s polno trto obložena kostanjeva drevesa. Skalni robovi bili so razbeljeni od solčnih žarkov. Bilo je že tri popoldne. Dama je zgubila vse veselje povpraševati dalje, le semtertja je pošepetala kaki dve besedi na uho zamorcu, ki jo je spremljal.

Comino jo je zavel s pota, v stran v neko sotesko, na mah je pa ustavil svojo žival, in obrnil se k ptujki. „Ali je vaša trdna in neomahljiva volja govoriti z glavarjem?“ „Gotovo.“ — „Potem pa zlezite raz mulo. Po tej poti se ne pride kar tako, ta je samo za roparje in koze narejena. Pa gospa, prosim, saj je vam vse jedno — dajte mi zdaj plačilo — jaz mislim samo, da mošnje iz Gianettinovega okrožja ne prihajajo tako težke kakor notri.“

Dama se ni opotavljala spolniti njegove prošnje. Comino obračal je prijete skude po roki, na mah je pa od veselja poskočil: „Vi morate biti Angličanka, ekselencia! Kdo plača drugi tako dobro? Oh, vi morate biti postreženi, kakor kaka princezinja. Počakajte tukaj jedno trenutje, da objavim vaš prihod.“ — Zapiskal je na prste in zbežal je po strmeh rebro.

(Konec prih.)

— (Obiskovanje pokopališča pri sv. Krištofu), bilo je tudi letos, dasi na dva dni razdeljeno, izredno mnogoštevilno, in grobovi bili so z venci, lučicami, zelenjem in raznovrstnimi cveticami tako bogato in deloma tudi okusno okrašeni, da je bilo vse prostrano pokopališče vrtu podobno. Razvila se je v malo letih pri nas jako močna obrtništva s cveticami in venci in hvalevredno je, da v tej zadevi tudi napredujemo, vendar se nam dozdeva, da smo prišli z ozirom na narodno-gospodarstvo že prav blizu skrajne meje. — Gomile naših slavnih rojakov Vodnika, Bleiweisa, Jurčiča in dr. bile so kakor pretekla leta, tudi letos jako fino olupšane, pri Sokolovi piramidi pa so peli Čitalnični pevci štiri zборе, tako krepko in ubrano, da je v marsikakem očesu solza zaigrala. — Red bil je oba dneva uzoren.

— (Rakev) ranjkega knezoškofa dra. Pogarja v stolni cerkvi bila je včeraj in danes krasno razsvetljena in z venci olupšana.

— (Dnevni red mestnega odbora javni seji), katera bode v torek 4. dan novembra 1884. leta ob 6 uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. II. Finančnega odseka poročilo o računskih sklepih blagajnic in zaklad za 1883. leto. III. Šolskega odseka poročilo o ustanovitvi ljudske šole z nemškim učnim jezikom. Naposled: tajna seja.

— (Umrl) je na Ptuiju znanega rodoljuba g. Jurce nadobudni sin g. A. Jurca, dovršivši letos prvo leto pravoslavnih študij. Pogreb bode jutri ob 4. uri popoldne. Lahka mu zemlja!

— (Kranjski narobe-Knab ali ka-li?) V nemškem irredentovskem Dunajskem dnevniku smo čitali dopis iz Kočevja, kateri pripoveduje, da se je 25. dan prošlega meseca v Goršarici (Masern) pri Dolnji Vasi otvorila „Schulvereinova“ šola. To se seveda ni zgodilo na tistem; veliko ploskanja, kakor trdi rečeni dopis, vzbudil je tudi govor fajmoštra Jurija Jaklič-a, ki je hvalil neskončno previdnost in usmiljenje „Schulvereinovo“ ter končal svoj prolog z: „Vivat, crescat, floreat „Schulverein!“ Ali je je to res? Mi bi težko hoteli verjeti, da so v naši kranjski duhovščini take kukavice. Če je pa to res, potem je temu duhovnemu gospodu največji svetnik kralj Herodež, ki je nedolžne Betlehemske otroke moril, kakor sedaj „Schulverein“ duševno mori slovensko dečo!

— (Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) priredi Martinovo nedeljo, to je 16. t. m. v „Hotel Europa“ javni pevski večer, čigar program bode petje, godba in končno ples. Natančneje se bode naznanilo še po plakatih. Ob enem se opozarjajo gg. pevci marljivo udeleževati se pevskih vaj vsaki ponedeljek in sredo.

Odbor.

— (Orglarska šola) Cecilijanskega društva v Ljubljani šteje letos šestnajst učencev, mej katerimi je šest novincev. Šola se je pričela po dosedanjem učnem načrtu, poučujejo pa gg.: o. Angelik Hribar, Anton Foerster in duhovni svetnik Janez Gnezda.

— (V prepoved) je okrožne sodišča v Rudolfovem delo z razsodbo dne 21. pr. meseca knjiga „Zur Lage der Deutschen in Krain“, ki jo je spisal nek dr. Rohmeder v Monakovem. To pa že mora biti „höchster heuriger“ iz nemškega vinograda!

— (Gornjegradski okrajni odbor) je v svoji seji dne 30. t. m. na predlog g. I. Lipolda sklenil, pozvati tiste zastopnike, katere je okrajni zastop v okrajni šolski svet Gornjegradski volil, da se ne udeležujejo več sej okrajnega šolskega sveta, dokler bode g. Ambrožič okrajni šolski nadzornik. Ker po tem takem pet udov iz okrajnega šolskega sveta izstopi, isti ne bode več sklepičen. Predlog je bil stavljen zaradi znane afere v Braslovčah.

— (Ponesrečil) se je pri zgradbi gospoda Auer-ja kleti delavec Martin Napotnik. Pa je danes zjutraj ob 9. uri z odra v globoko klet. Poškodovan se je na glavi in na hrbtu in zlomil levo nogo. Prenesli so ga v bolnico.

— (Povozil) in poškodovan je včeraj popoldne neznan voznik na Karlovski cesti 70letno ženo Hafnerjevo.

— (Tatu) Janeza Inglič-a, ki je kral na pokopališču pri sv. Krištofu sveče in lampice je policija včeraj prišla in zaprla.

— (Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaji) napravi dne 5 novembra 1884 redni občni zbor. Program: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poro-

čila odbornikov. 3. Poročila revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Pričetek o polu 8. uri zvečer. Lokal: Höllrigls. Rest., sout., Babenbergstr. Ude in goste uljudno k zboru vabi — odbor.

— (Literarno-zabavno društvo „Triglav“ v Gradcu) se je naslednje konstituiralo: Predsednik: g. Fran Šuta, stud. jur.; podpredsednik: g. Jakob Toplak, stud. jur.; tajnik g. Fran Podobnik, stud. jur.; blagajnik: g. Peter Defranceschi, stud. med.; knjižničar: g. Fran Novak, stud. jur.; svetnik: g. Vladimir Žitek, stud. jur.; arhivar: g. Jožef Georg, stud. jur.; namestnika: g. M. Horvat, stud. theol. in g. Adolf Končan, stud. jur.

— („Slovansko pevsko društvo na Dunaji“) izdalo je XXIII. letno poročilo o delavnosti svoji v letu 1884. S tega poročila posnemamo, da je bilo v društvu 1884. leta 8 častnih, 17 ustanovnih, 157 delujočih in 112 podpirajočih članov. Gospej in gospodčen v ženskem zboru je bilo 31. Ta zbor je bil letos prvič osnovan, in kar se je obetal od njega, to je tudi dopolnilo se: v društvu je po njem prišlo mnogo novega življenja. Poleg svojih rednih vaj vsaki petek zbirali so se društveniki pri teh-le javnih nastopih: dne 20. oktobra 1783. pri Miklošičevi slavnosti, dne 5 decembra pri svoji koncertni besedi, dne 16. decembra pri pogrebu svojega podpirajočega člana, dne 16. januarja k društvenemu plesu, dne 8. februarja pri Turgenjevi slavnosti, dne 9. februarja pri poroki svojega bivšega člana, dne 23. februarja pri rekvizitemu skladatelja Klossa, 6. marca pri postni „besedi“, 12. marca pri pogrebu svojega podpirajočega člana, 6. maja v poslovljenje od svojega člana prof. dru. Glaserja, 17. maja pri pogrebu mnogoletnega svojega člana vladike Rajevskega, dne 24. maja pri ženski veselici, 6. junija pri zabavi v prospeh „Komenskega“, dne 2. junija pri slavnostnem večeru hrvatskemu gledališkemu vlaku v čast, in tako tudi še pri drugih prilikah, ker vse hvale vredni odbor je vedno skrbel, da to lepo slovansko društvo kolikor mogoče vrši dostojno zastopanje slovanskega življa v avstrijski metropoli. Ustrezalo je društvu tudi na tiste strani, od katerih mu je po dosedanjih izkustvih pričakovati samo „dobrohotne“ kritike, k večjemu vabil na sodelovanje, a podpore nobene. Slovani, zlasti na Dunaji živeti, nočejo pomisliti, koliko društvo stojijo javni nastopi, ki vendar morajo vršiti se v okolnostih, Slovanov dostojnih, in kako bi torej dobro došla sleharna novčna podpora, večje število podpirajočih članov! Ako ne bi društvo imelo članov, ki mu dajo po stotaku, moralo bi se tako omejiti, da bi dostojne reprezentacije slovanskega petja na Dunaji — nič ne bilo. Ukrenilo se je zatorej v zadnji seji v 24. dan t. m., do se osnuje poseben agitacijski odbor, čegar nalog bodi: dobivati društvu večjo podporo. Slovenci, zlasti tisti izmed njih, ki delovanje in svrhe slovanskega pevškega društva na Dunaji natančneje poznajo, naj mu ne odtežajo svoje pomoči! Predsednik in upravitelj društvu je gospod Dr. J. Lenoch, dvorni in sodni advokat na Dunaji. (I. Bräunerstrasse 6).

— Novo društveno leto pričelo se je prošli mesec. V 1 dan novembra nastopilo je društvo prvič v slavnosti poljskega akad. društva „Ogniska“, a v 27. dan novembra priredi svoj prvi koncert.

— (Razglas obligacij kranjske zemljišne odveze), ki so bile 31. oktobra 1884 izsrečkane: s kuponi a po 50 gld. št. 10; a po 100 gld. št. 10, 359, 420, 449, 470, 481, 574, 661, 674, 698, 720, 730, 820, 866, 889, 933, 1045, 1136, 1192, 1243, 1359, 1437, 1691, 1729, 1757, 1780, 1798, 1803, 1873, 1956, 1958, 2003, 2017, 2203, 2207, 2603, 2620, 2669, 2695, 2720, 2752, 3027, 3029, 3127; a po 500 gld. št. 35, 167, 187, 210, 308, 340, 377, 386, 430, 472, 624, 641, 740, 758, 804, 819; a po 1000 gld. št. 44, 78, 90, 126, 328, 387, 403, 441, 432; 513, 523, 528, 570, 601, 734, 786, 816, 918, 992, 1076, 1105, 1119, 1153, 1156, 1299, 1319, 1538, 1540, 1552, 1601, 1669, 1696, 1792, 1797, 1804, 1941, 1966, 2063, 2068, 2116, 2240, 2277, 2286, 2293, 2350, 2360, 2371, 2426, 2463, 2512, 2539, 2563, 2576, 2615, 2721, 2729, 2745, 2807, 2838, 2841, 2847, 2876, 2934, 2942, 2961; a po 5000 gld. št. 556, 606, 611, 627 in 84 z delnim zneskom 2230 gld. Lit. A. št. 1049 v znesku s 10.090 gld.; lit. A. št. 1277 v znesku s 3.300 gld.; lit. A. št. 1467 v znesku s 2.200 gl.; lit. A. št. 1514 v znesku s 500 gld.; lit. A. št. 1553 v znesku s 350 gld.; lit. A. št. 1621 v znesku s 5.000 gld.; lit. A. št. 1633 v znesku s 5.000 gld.; lit. A. št. 1644 v znesku s 5.000 gld.; lit. A. št.

1723 v znesku 50 gld.; lit. A. št. 1791 v znesku s 100 gld.; lit. A. št. 1807 v znesku s 1.000 gld.; lit. A. št. 1811 v znesku s 27.730 gld. — Omejenjene obligacije se bodo v izsrečanih kapitalnih zneskih v avst. velj. po šestih mesecih od dneva srečanja po predpisu postavnih pravil v gotovem denarju pri kranjski deželni blagajnici v Ljubljani izplačevale, katera bo tudi za neizsrečkani znesek 2770 gld. obligacije s kuponi št. 84 za 5000 gld. nove obligacije izdala. — Zadnje tri mesece pred zapadnim obrokom zamenjuje (skontira) deželna blagajnica v Ljubljani izsrečkane obligacije, kakor tudi vse kupone kranjske zemljiške odveze proti 4% nemu natančno po dnevih zračunjenemu odbitku na korist zaklada kranjske zemljiške odveze. — Razun omejenega se še to naznanja, da se lastniki sledečih že poprej izsrečanih obligacij še niso oglasili za plačilo: s kuponi št. 77, 213, 260 po 50 gld.; s kuponi št. 29, 59, 137, 245, 438, 609, 827, 849, 935, 1240, 1274, 1405, 1421, 1704, 1708, 1817, 1929, 1948, 1997, 2147, 2271, 2445, 2629, 3030, 3202, 3203, 3204 po 100 gld.; s kuponi s št. 177, 345, 655, 678, 729 po 500 gld.; s kuponi št. 296, 428, 652, 777, 2034, 2074, 2076, 2265, 2279, 2664, 2684, 2871 po 1000 gld.; s kuponi št. 351, 373 po 5000 goldinarjev; lit. A. št. 1496 po 1000 goldinarjev; lit. A. št. 1575 po 50 gold.; s kuponi št. 2690 po 1000 gld. z delničnim zneskom po 760 gold. in se ostalim zneskom po 240 gold. Ker po nastopu za izplačanje izsrečanih obligacij odločenega časa pravica na plačevanje obresti odpade, torej se lastniki navedenih obligacij opominjajo, naj se oglašijo za izplačanje kapitalnih zneskov, ter se bodo obresti, ako bi jih privilegirana c. kr. avstrijska narodna banka na kupone iz dobe po nastopu za izplačanje kapitala odločenega časa izplačala, pri izplačanju kapitalnega zneska obligacij odtegnile.

Uredništvu „Slov. Naroda v Ljubljani.

V Slov. Narodu št. 191 iz dne 20. t. m. se nahaja izviren dopis „od Semiča 13. avgusta,“ kateri opisuje ustanovitev „457. Ortsgruppe des deutschen Schulvereins, na Mavrlu.

Ker je ta dopis v nekaterih važnih točkah neresničen, tedaj zahtevam, opirajoč se na § 19 tiskovne postave iz dne 17. grudnia 1882 drž. zak. št. 6. sledeči popravek vsprejeti in v prihodnjo številko „Sl. Naroda“ natisniti.

Popravek:

Nij istina, da se je zborovanje ustanovljajoče se „Ortsgruppe Majerle des deutschen Schulvereins“ v gostilnici „Bahorjeve matere“ vršilo, temveč društvo je zborovalo v tamošnjem šolskem poslopju.

Nij istina, da se je o tej priliki vino in pivo brezplačno, ali ceneje kakor sicer točilo.

Nij res, da sti na šolskem poslopju vihrali dve nemški in jedna cesarska zastava. Pred šolskim poslopjem vihral je na visokem drogu pripet črno-žolti avstrijsko-cesarski prapor in iz oken šolskega poslopja so vibrale po jedna rudeče-bela in črno-rudeče-žolta zastava.

Nij res, da so došli pozdravi od „zadržanih“ udov neke Metliške plemiške rodovine in tamošnjega zastopnika nemških vitezev.

Nij res, da se je sê zborovanjem odlašalo dokler se nij pivo pripeljalo.

Nij res, da sem jaz, ali sploh kedo pri zborovanju o koristi samo nemškega pouka govoril, tudi nij res, da so se govorile še razne lamentacije o tugi in bedi Nemcev na Slovenskem.

Nij res, da so si Kočevarji v lase skočili, da se je nekaj z revolverji rogovililo, in da sem bil jaz ali kedo drugi v nevarnosti. Zborovanje vršilo se je čisto mirno in dostojno, bilo je končano z „Hoch“ na cesarja in avstrijsko cesarsko pesnijo, in po jedni uri veselega skupnega bivanja sem jaz spremljan srčnimi pozdravi se svojo družbo Mavr ostavil.

V Črnomlju dne 29. avgusta 1884.

Eduard Wawreczka
c. k. subst. davk. nadzornik.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 3, novembra. „Times“ poročajo: Kedive brzojavil je v soboto kraljici in princu Waleškemu, da je Kartum pal ustašem v roke. Gordon je ujetnik Mahdija. V nedeljo zjutraj ponovil je isto vest.

